Atletika

Autor *Michal Bábela*
Vytvorené *30/05/2010 - 16:59*

Základná charakteristika: individuálne športové odvetvie, ktoré sa skladá zo 47 športových disciplín, v ktorých športovci súťažia o titul majstra sveta. Atletické disciplíny sa delia na nasledovné bežecké (šprinty, behy na stredné a dlhé trate, prekážkové behy), technické (vrhy a skoky) a viacboje:

Beh na 100 metrov [1], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1896 (muži) a 1928 (ženy)

Beh na 200 metrov [2], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1896 (muži) a 1948 (ženy)

Beh na 400 metrov [3], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1896 (muži) a 1964 (ženy)

Beh na 100 metrov cez prekážky žien [4], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1872

Beh na 110 metrov cez prekážky mužov [4], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1896

Beh na 400 metrov cez prekážky [5], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1900 (muži) a 1984 (ženy)

Beh na 4x100 metrov [6], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1912 (muži) a 1972 (ženy)

Beh na 4x400 metrov [6], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1912 (muži) a 1972 (ženy)

Beh na 800 metrov [7], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1896 (muži) a 1928 (ženy)

Beh na 1500 metrov [8], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1896 (muži) a 1972 (ženy)

Beh na 3000 metrov žien, zaradený do programu Olympijských hier od roku 1984 do roku 1992

Beh na 3000 metrov cez prekážky mužov [9], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1920

Beh na 5000 metrov [10], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1912 (muži) a 1996 (ženy)

Beh na 10 000 metrov [11], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1912 (muži) a 1988(ženy)

Maratónsky beh [12], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1896 (muži) a 1984 (ženy)

Chôdza na 10 kilometrov [13], zaradená do programu Olympijských hier od roku 1912 do roku 1952 (muži) a od roku 1992 do roku 1996 (ženy)

Chôdza na 20 kilometrov [13], zaradená do programu Olympijských hier v roku 1956 (muži) a 2000 (ženy)

Chôdza na 50 kilometrov mužov [13], zaradená do programu Olympijských hier v roku 1932

Skok do diaľky, zaradený do programu Olympijských hier v roku 1896 (muži) a 1948(ženy)

Skok do výšky [14]. zaradený do programu Olympijských hier v roku 1896 (muži) a 1928(ženy)

Trojskok, zaradený do programu Olympijských hier v roku 1896 (muži) a 1996 (ženy)

Skok o žrdi [15], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1896 (muži) a 2000 (ženy)

Hod diskom [16], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1896 (muži) a 1928(ženy)

Hod oštepom [17], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1908 (muži) a 1932 (ženy)

Hod kladivom [18], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1900 (muži) a 2000 (ženy)

Vrh guľou [19], zaradený do programu Olympijských hier v roku 1896(muži) a 1948 (ženy)

Desaťboj mužov, zaradený do programu Olympijských hier v roku 1912

Sedemboj žien, zaradený do programu Olympijských hier v roku 1984

Stručná história: počiatky atletických disciplín siahajú do starého Egypta do obdobia spred asi 4 tisíc rokov. Systematicky začali atletiku pestovať starí Kréťania asi 1500 rokov pred našim letopočtom a po nich achájski Gréci. Slovo atletika popchádza z gréckeho slova athlos, čo znamená v preklade súťaž. V starej gréčtine má základ i slovo štadión, ktoré znamenalo vyjadrenie dĺžkovej miery (*stadion* = 192,27 m). V novovekej histórii sa atletika rozvíjala na prelome 17. a 18. storočia formou bežeckých a chodeckých pretekov. Začiatkom 19. storočia sa uskutočnili prvé profesionálne atletické súťaže medzi univerzitami Oxford a Cambridge (1864). V roku 1866 sa konali prvé oficiálne majstrovstvá Anglicka. Atletika sa veľmi rýchlo rozšírila do ostatnej Európy i Severnej Ameriky. Väčšinou z atletických disciplín bol zostavený aj program prvých novovekých olympijských hier v roku 1896 v gréckych Aténach. Medzinárodná atletická federácia [20](IAAF) združuje v súčasnosti viac ako 200 členov. V Európe je zastrešujúcou inštitúciou atletiky Európska atletická federácia [21], ktorá pozostáva z európskych členov Medzinárodnej atletickej federácie. Vrcholnou atletickou inštitúciou na Slovensku je Slovenský atletický zväz [22].

Základné pravidlá: pretekárov na súťaže prihlasujú športové kluby, národné športové atletické zväzy, alebo národné olympijské výbory. Ak pretekár bezdôvodne zmešká štart svojej disciplíny, je diskvalifikovaný. Atléti musia používať oblečenie a obuv podľa pravidiel Medzinárodnej asociácie atletických federácií [20] (IAAF).

Organizácia súťaží: atletické preteky sa uskutočňujú väčšinou na atletických štadiónoch, alebo v atletických halách. Štadión pre oficiálne atletické súťaže pod holým nebom majú 400 metrový ovál, v súčasnosti so špeciálnym umelým povrchom, ktorý má väčšinou 6 až 8 dráh. Niektoré štadióny majú väčší počet dráh, čo umožňuje vyšší počet štartujúcich pretekárov v šprintoch a behoch na stredné vzdialenosti. Pri ovále sa nachádza aj vodná priekopa, štandardná prekážka v behu na 3000 m prekážok. Na štadióne sa ďalej nachádzajú skokanské a vrhačské sektory. Bežci sa po dráhe pohybujú proti smeru pohybu hodinových ručičiek. Časová organizácia súťaží je rôznorodá podľa druhu organizovaného podujatia. Mítingy bývajú jednodňové, majstrovstvá sveta, Európy trvajú okolo jedného týždňa a viac. Halové majstrovstvá trvajú väčšinou 2 až 3 dni a organizujú sa počas víkendu.

Použitie mier: pôvodne sa miery požívaného atletického náradia a dosahované výkony v jednotlivých disciplínach evidovali v britských mierach. Rozšírenie atletiky do mimobritských krajín a rýchly rast jej popularity spôsobil používanie metrického systému.

Prevodové tabuľky:

Dĺžkové miery:

1 palec = 2,540 cm 1 mm = 0,039 palca

1 stopa = 0,305 m 1 cm = 0,394 palca

1 yard = 0,914 m 1 m = 3,281 stopy

1 míľa = 1,609 m 1 km = 0,621 míle

Váhové miery:

1 unca = 28,35 g 1 g = 0,035 unce

1 libra = 453,592 g 1 kg= 2,205 libry

- Športové odvetvia

URL adresa zdroja: https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=content/atletika

Odkazy:
[1] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/beh-na-100-metrov
[2] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/beh-na-200-metrov
[3] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/beh-na-400-metrov
[4] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/beh-na-100-110-metrov-cez-prek%C3%A1%C5%BEky
[5] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/beh-na-400-metrov-cez-prek%C3%A1%C5%BEky
[6] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/%C5%A0tafetov%C3%A9-behy-na-4x100-metrov-4x400-metrov
[7] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/beh-na-800-metrov
[8] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/beh-na-1500-metrov
[9] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/beh-na-3000-metrov-cez-prek%C3%A1%C5%BEky
[10] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/beh-na-5000-metrov
[11] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/beh-na-10-000-metrov
[12] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/marat%C3%B3nsky-beh
[13] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/%C5%A0portov%C3%A1-ch%C3%B4dza
[14] http://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=content/skok-do-v%C3%BD%C5%A1ky
[15] http://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=content/skok-o-%C5%BErdi
[16] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/hod-diskom
[17] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/hod-o%C5%A1tepom
[18] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/hod-kladivom
[19] http://www.sportcenter.sk/encyclopedy/?q=content/vrh-gu%C4%BEou
[20] http://www.iaaf.org/
[21] http://www.european-athletics.org/
[22] http://www.atletikasvk.sk/